

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 26CoCsp/5/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123373253
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Greguš
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2025:6123373253.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Greguša a členov senátu JUDr. Pavla Pileka a Mgr. Mareka Janigloša, v spore žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., so sídlom Bajkalská 30, 829 48 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 31 335 004, proti žalovanému v 1. rade: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., a žalovanej v 2. rade: D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., o zaplatenie 20.828,89 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 18Csp/61/2024 – 222 zo dňa 22. októbra 2024, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 18Csp/61/2024 – 222 zo dňa 22. októbra 2024 **m e n í t a k**, že žalobu **z a m i e t a**.

II. Odvolací súd **p r i z n á v a** žalovaným v 1. a 2. rade voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. Okresný súd Nitra ako súd prvej inštancie rozsudkom označeným v záhlaví (ďalej len „napadnutý rozsudok“) uložil povinnosť žalovanému v 1. a v 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 17.842,02 eur, úrok vo výške 2.647,41 eur, úrok vo výške 191,74 eur, úrok z omeškania vo výške 147,72 eur, úrok vo výške 6,49 % ročne zo sumy 17.842,02 eur od 17.11.2021 do zaplatenia, najviac do sumy 18.910,94 eur, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 17.842,02 eur od 17.11.2021 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.); priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v 1. a v 2. rade vo výške 100 % (výrok II.).

1.2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil primárne ustanoveniami: § 7 ods. 2, 3 a 4, § 8 ods. 2 a 4, § 9 ods. 1 a 2 zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení (ďalej len „zákon o stavebnom sporení“); § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov; § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 9, § 121 ods. 3, § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo aj „OZ“); § 3 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka; § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

1.3. Napadnutý rozsudok súd prvej inštancie v podstate odôvodnil tým, že žalobca sa žalobou domáhal voči žalovaným zaplatenia 20.828,89 eura na právnom základe, že medzi stranami bola uzatvorená Zmluva o stavebnom úvere č. 2674982 3 02 zo dňa 03.09.2014 (ďalej aj len „zmluva o úvere“), na základe ktorej žalobca poskytol žalovaným medziúver vo výške 18.300 eur, pričom sa žalovaní zaviazali splatiť predmetný úver pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 125,63 eura, do pridelenia cieľovej ceny. Predmetnú sumu tvoria vklady na konto sporenia 26,65 eura a 6,49 % úroky ročne za medziúver vo výške

98,98 eura. Žalovaní si riadne a včas neplnili zmluvné povinnosti, a preto žalobca dňa 17.09.2021 vyhlásil mimoriadnu splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom. Súd prvej inštancie uviedol, že splatnosť splátok z medziúveru bola dohodnutá na 15. deň mesiaca. Žalobca než pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti zostatku úveru listom zo dňa 01.07.2021 vyzval žalovaných na doplatenie omeškaných splátok a upozornil ich na to, že v prípade nedoplatenia predmetných splátok, bude žiadať splatenie celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou dobou splatnosti. Žalobca zúčtoval nasporenú sumu vo výške 297,98 eura so sumou poskytnutého medziúveru vo výške 18.300 eura, čo predstavuje istinu vo výške 18.002,02 eura. Žalovaná suma vo výške 20.828,89 eura predstavuje istinu 17.842,02 eura, nezaplatené úroky vo výške 2.647,41 eura, úrok za úver vo výške 191,74 eura, úroky z omeškania vo výške 147,72 eura. Predmetom nároku žalobcu bolo i zaplatenie úroku vo výške 6,49 % ročne zo sumy 17.842,02 eura od 17.11.2021 do zaplataenia, najviac do sumy 18.910,94 eura, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 17.842,02 eura od 17.11.2021 do zaplataenia. Súd prvej inštancie zmluvu o úvere vyhodnotil ako spotrebiteľskú vzhľadom na jej formulárový typ a keďže spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť obsah zmluvných podmienok, tak súd prvej inštancie ustálil, že je potrebné na právny vzťah medzi stranami aplikovať ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa. Zároveň uviedol, že žalobca v predmetnom právnom vzťahu vystupoval ako dodávateľ, ktorý konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, pričom žalovaní nekonali v rámci svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

1.4. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za nesporné, že žalovanému v 1. rade ako dlžníkovi a žalovanej v 2. rade ako spoludlžníčke boli poskytnuté finančné prostriedky, pričom si svoje zmluvné povinnosti neplnili riadne a včas, čo vyplynulo z výpisu z účtu medziúveru, z ktorého sú zrejme všetky vklady prijaté zo strany žalovaných. Súd prvej inštancie poukázal na to, že predmetom zmluvy o úvere bolo poskytnutie úveru vo výške 18.300 eur a po pridelení cieľovej sumy tejto zmluvy, na základe ktorej bol medziúver poskytnutý a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok, sa medziúver zmenil na stavebný úver. Jedná sa tak o špecifický úverový produkt na základe zákona o stavebnom sporení. Súd prvej inštancie dospel k záveru o platnosti predmetnej zmluvy, pričom nezistil rozpor medzi dojednanými zmluvnými podmienkami so zákonom. Konštatoval, že predmetná zmluva taktiež spĺňa všetky náležitosti v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, čím nie je možné konštatovať bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru. Súd prvej inštancie nevyhodnotil poplatok za uzatvorenie zmluvy o úvere a poplatok za vedenie účtu ako neprijateľné zmluvné podmienky. Žalobca si poplatky účtoval v zmysle zmluvy o úvere od 20.07.2014, pričom si poplatky za vedenie účtu medziúveru neúčtoval ani si voči žalovaným neuplatnil osobitne poplatky za upomienky.

1.5. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že žalobca ako veriteľ preukázal dostatočným spôsobom overovanie platobnej schopnosti žalovaných splácať poskytnutý úver. Súd prvej inštancie poukázal na predložené listiny žalobcom, a to žiadosť o úver bez záložného práva, potvrdenie o príjme žalovaných, zo strany žalovaných boli predložené výplatné pásky, zároveň poukázal na lustráciu žalobcu v príslušných registroch, a to v bankových a nebankových informácií, lustráciu v Sociálnej poisťovni, žalobca taktiež prihliadol na zabezpečenie životných nákladov, výšku splátky a po vyhodnotení príjmov a výdavkov a odrátaní splátky žiadaného úveru boli žalovaní v čase poskytnutia úveru zo strany žalobcu vyhodnotení ako dostatočne bonitní. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že žalobca postupoval v súlade s ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, keďže mal k dispozícii údaje o dlžníkovi a spoludlžníkovi, ktorí sú manželmi a nemali zaopatrené dieťa, pričom žalobca prihliadol na ich príjem a náklady a z toho vypočítanú rezervu, a preto súd prvej inštancie ustálil, že žalobca neporušil povinnosť podľa vyššie uvedeného ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch. V rámci vyhlásenia mimoriadnej splatnosti zostatku úveru súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca uplatnil svoje právo jednak v súlade so zákonom, ako aj so zmluvou o úvere a obchodnými podmienkami, ktoré mu umožňovali vyhlásiť úver za predčasne splatný. Žalovaní sa dostali do omeškania so splácaním úvere po dobu dlhšiu ako tri mesiace, pričom boli upozornení na možnosť zosplatenia úveru (boli upozornení, že nedošlo k uhradeniu vkladu na účte stavebného sporenia, resp. omeškaných splátok úrokov z medziúveru, vrátane splátky za mesiac júl 2021). Súd prvej inštancie mal zároveň za preukázané, že žalobca prostredníctvom predložených fotokópií doručeníek preukázal, že sa predmetné upozornenie dostalo do dispozičnej sféry žalovaných, konkrétne žalovanému v 1. rade dňa 29.07.2021 a žalovanej v 2. rade dňa 06.07.2021. Zároveň súd prvej inštancie poukázal na to, že oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru bolo žalovanému v 1. rade doručené dňa 23.09.2021 a žalovanej v 2. rade dňa 24.09.2021. Konštatoval, že žalobca doručoval zásielky na adresu uvedenú v zmluve o úvere. Žalovaný však nepožiadaval o vykonanie zmeny adresy trvalého pobytu, respektíve na adresu na ktorú mu majú

byť zasielané zásielky. V zmysle čl. VIII. ods. 7.3. zmluvy o úvere sa dlžník zaväzuje bez zbytočného odkladu informovať veriteľa o všetkých zmenách skutočností týkajúcich sa osoby dlžníka, okrem iného aj o zmene adresy trvalého, respektíve prechodného pobytu.

1.6. V súvislosti s úrokmi z omeškania súd prvej inštancie konštatoval, že zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka či zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. V prípade, ak dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácania úveru, na základe čoho veriteľ pristúpil k jeho zosplatneniu, potom neexistuje dôvod prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru predstavujúce odplatu za poskytnutý úver, a to vo výške dohodnutej s veriteľom. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že spôsob akým si žalobca uplatnil zmluvný úrok vo výške 6,49 % z dlžnej istiny ako aj jeho výška sú v súlade so zmluvou ako aj zákonom, a preto zaviazal žalovaných uhradiť aj predmetný úrok ako je uvedené vyššie (odsek 1.1.). O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie na základe pomeru úspechu strán konania.

2. Proti napadnutého rozsudku podali žalovaní v zákonnej lehote a v celom rozsahu odvolanie domáhajúc sa, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a žalobu zamietol, alebo vrátil vec na nové konanie súdu prvej inštancie. Žalovaní považovali napadnutý rozsudok za nesprávny z odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a), b), c), d), e) f), g) a h) CSP. Žalovaní tak vymenovali všetky odvolacie dôvody, pričom zvýraznili odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Z obsahu samotného odvolania odvolaciemu súdu vyplynulo, že žalovaní svoju argumentáciu smerovali primárne vo vzťahu k odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP.

2.1. Žalovaní vo svojom odvolaní argumentovali tým, že napadnutým rozsudkom došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie sa nevysporiadal s každou námietkou žalovaných a riadne neodôvodnil svoje rozhodnutie, podľa žalovaných napadnutý rozsudok vykazuje znaky arbitrárnosti. Konštatovali, že zosplatnenie úveru je neplatné, pretože žalobca nedoručil riadnu výzvu podľa ust. § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka obsahujúcu obligatórnu špecifikáciu splátky, s ktorou boli žalovaní v omeškani, pričom táto zakladá dôvod na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru. Bez takejto identifikácie predmetnej splátky, potom podľa názoru žalovaných, nie je možné preskúmať splnenie podmienok na uplatnenie práva na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru a platnosti tohto úkonu. Poukázali na to, že výzva žalobcu zo dňa 01.07.2021 takúto špecifikáciu splátky, s ktorou boli žalovaní v omeškani, neobsahuje. Na základe týchto skutočností žalovaní dospeli k záveru o neplatnosti zosplatnenia úveru, a preto mala byť žaloba zamietnutá. Poukázali na rozhodovaciu činnosť v podobnej veci, konkrétne na rozsudok Okresného súdu Žilina sp. zn. 13Csp/58/2023 zo dňa 23.01.2021 (kde je účastníkom sporu žalobca) a na potvrdzujúci rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11CoCsp/21/2024 zo dňa 31.07.2024. Mali za to, že súd prvej inštancie sa s touto námietkou nevysporiadal.

3. Podaním doručeným Okresnému súdu Nitra dňa 24.01.2025 žalobca reagujúc na odvolanie žalovaných uviedol, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozsudku vysporiadal so všetkými tvrdeniami, na ktoré počas konania žalovaní poukazovali. Mal za to, že žalovaní sa odvolaním snažia len oddialiť povinnosti im vyplývajúce z napadnutého rozsudku. Žalobca ďalej konštatoval, že nie je obligatórnou náležitosťou uvedenie splátky, pre ktorú dochádza k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti a zákon ju ani pre platnosť právneho úkonu nevyžaduje. Nestotožnil sa s rozhodnutím uvádzaným v odvolaní, na ktoré žalovaní poukazovali, pretože ide nad rámec zákonných ustanovení. Žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

4. Žalovaní sa replikou zo dňa 11.02.2025 vyjadrili k vyjadreniu žalobcu. Uviedli, že sa nestotožňujú s tvrdením žalobcu o účelovosti ich odvolania, taktiež ani s jeho tvrdením o vysporiadaní sa so všetkými námietkami žalovaných súdom prvej inštancie v napadnutom rozsudku. Nad rámec už uvedeného v odvolaní (odsek 2.1.) žalovaní poukázali na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7CoCsp/24/2024 zo dňa 09.10.2024 ako aj na ďalšie rozhodnutia Krajského súdu v Žiline, a to: sp. zn. 7CoCsp/41/2024 zo dňa 04.12.2024; sp. zn. 7CoCsp/11/2024 zo dňa 31.07.2024; sp. zn. 11CoCsp/14/2024 zo dňa 27.11.2024. Predmetné rozhodnutia majú podporovať právne názory žalovaných týkajúcich sa uvedenia konkrétnej splátky vo výzve podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, vo vzťahu ku ktorej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru.

5. Žalobca vo svojej duplike doručenej súdu prvej inštancie dňa 10.03.2025 zotrval na svojej predchádzajúcej argumentácii. Konštatoval, že zákon nevyžaduje uvedenie konkrétnej splátky, pre ktorú došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, pričom v čase zaslania upozornenia pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti neexistovala ustálená judikatúra k tejto problematike. Zároveň žalobca poukázal na to, že v predmetnom upozornení uviedol, že žalovaní sú v omeškaní so splácaním splátok úrokov z medziúveru, vrátane splátky za mesiac júl 2021. Iné, nové a relevantné skutočnosti neuviedol.

6. Žalovaní sa vyjadrili k duplike žalobcu podaním zo dňa 15.05.2025, avšak zotrvali pri svojej doterajšej už uvedenej argumentácii, pričom nad rámec uviedli ďalšie rozhodnutie na podporu svojich tvrdení (rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6CoCsp/3/2024 zo dňa 11.07.2024).

7. Krajský súd v Nitre ako odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania boli podané oprávnenými osobami v zákonom stanovenej lehote (§ 362 CSP), a že spĺňa náležitosti podľa ust. § 365 a nasledujúce CSP, preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), dospel k záveru o dôvodnosti odvolania žalovaných.

8. Odvolací súd z obsahu súdneho spisu zistil, že žalobca sa žalobou podanou na Okresný súd Banská Bystrica domáhal voči žalovaným zaplata 20.828,89 eura na právnom základe, že medzi stranami bola uzatvorená Zmluva o stavebnom úvere č. 2674982 3 02 zo dňa 03.09.2014, na základe ktorej žalobca poskytol žalovaným medziúver vo výške 18.300 eur, pričom sa žalovaní zaviazali splatiť predmetný úver pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 125,63 eura, do pridelenia cieľovej ceny. Okresný súd Banská Bystrica platobným rozkazom sp. zn. 1Up/1226/2023 zo dňa 30.11.2023 vyhovel žalobe v celom rozsahu. Žalovaní voči predmetnému platobnému rozkazu podal vecne odôvodnený odpor. Okresný súd Banská Bystrica prípisom zo dňa 27.03.2024 postúpil vec Okresnému súdu Nitra ako vecne príslušnému súdu. Následne súd prvej inštancie v priebehu konania rozhodol napadnutým rozsudkom tak, ako je uvedené vyššie (odsek 1.1.).

9. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

10. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.07.2011 do 30.06.2024, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

11. Právne posúdenie veci predstavuje činnosť súdu spočívajúcu v podriadení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Pri tejto činnosti súd rieši *questio iuris* (právne otázky), pričom ich riešeniu predchádza riešenie *questio facti* (skutkové otázky), respektíve zistenie skutkového stavu. Vo všeobecnosti sa za nesprávne považuje právne posúdenie, keď na zistený skutkový stav súd neaplikoval príslušnú právnu normu (t. j. úplne opomenul aplikovať príslušnú právnu normu), alebo aplikoval nesprávnu právnu normu (t. j. namiesto príslušnej právnej normy aplikoval normu inú), prípadne správne určenú právnu normu nesprávne interpretoval, alebo ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

12. V súvislosti s námietkou žalovaných o nešpecifikovaní konkrétnej splátky vo výzve podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka žalobcom, v dôsledku ktorej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru odvolací súd konštatuje, že v otázke určitosti tejto výzvy podľa predmetného ustanovenia, teda či je táto výzva určitá, ak neobsahuje uvedenie konkrétnej dlžnej splátky, pre ktorú veriteľ je oprávnený pristúpiť k mimoriadnej splatnosti úveru a s ktorou je spotrebiteľ v zmysle dikcie ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka viac ako 3 mesiace v omeškaní, je potrebné zdôrazniť, že z gramatického výkladu predmetného ustanovenia vyplýva, že na uplatnenie práva na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka je nevyhnutné uplynutie trojmesačnej lehoty od omeškania so zaplatením splátky a kumulatívne musí dodávateľ upozorniť spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva v lehote nie kratšej ako 15 dní. V prípade, keď zákonodarca vymedzil podmienku splátky, mal na mysli omeškanie v poradí prvej splátky, a to za predpokladu, že nie je spotrebiteľom uhradená. Vzhľadom na dikciu predmetného ustanovenia odvolací súd konštatuje, že dodatočné uhradenie omeškanej splátky

spotrebiteľom konzumuje právo dodávateľa na jednorazové zosplatnenie pohľadávky. Takýto právny názor je možné podporiť dikciou ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka, ktoré tiež časovo limituje právo dodávateľa vykonať jednorazové zosplatnenie pohľadávky. Upozornením má zákonodarca na mysli adresovanú písomnosť, ktorá sa musí nevyhnutne dostať do sféry dispozície spotrebiteľa, a z ktorej obsahu musí byť zrejmé jednak splnenie zákonných podmienok uplatnenia režimu odseku 9 citovaného ustanovenia, a jednak výslovné upozornenie spotrebiteľa na vykonanie práva dodávateľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka a v súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Úkon dodávateľa musí spĺňať podmienky jasnosti, určitosti a zrozumiteľnosti právneho úkonu a jeho forma musí korešpondovať s formou právneho úkonu, ktorým sa zakladal spotrebiteľský záväzok. Ďalej odvolací súd konštatuje, že pri interpretácii právnej normy je potrebné vychádzať nielen z gramatického výkladu, ale aj z účelu právnej normy, poprípade zo samotného účelu právneho predpisu [viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ÚS SR“) sp. zn. IV. ÚS 92/2012 zo dňa 10. mája 2012 a uznesenie NS SR sp. zn. 5Obdo/13/2023 zo dňa 14. júna 2023]. Odvolací súd zastáva názor, že účel predmetného ustanovenia predstavuje ochranu spotrebiteľa, pretože mu de facto poslednýkrát umožňuje uhradiť svoju splatnú peňažnú mesačnú pohľadávku, s ktorou je v omeškaní viac ako 3 mesiace a pre ktorú má veriteľ zákonnú možnosť vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru (bez ohľadu na to, že by bol spotrebiteľ v omeškaní už i so skoršími mesačnými splátkami), čím by zamedzil možnosti veriteľa vykonať závažnú zmenu v obsahu záväzku zo strany veriteľa v podobe zmeny spôsobu splácania existujúceho dlhu, respektíve straty výhody splátok.

13. Na základe vyššie vyjadreného účelu ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a výzvy zakotvenej v predmetnom ustanovení a vzhľadom na samotný následok, ktorý potencionálne môže nastať (strata výhody splátok) sa odvolací súd stotožňuje s námietkou žalovaných, že je potrebné uvedenie konkrétnej splátky, s ktorou je dlžník viac ako 3 mesiace v omeškaní, vo výzve podľa vyššie citovaného ustanovenia. Jedná sa tak o rozhodujúcu skutočnosť, pretože spotrebiteľ ako slabšia strana musí vedieť, pre ktorú konkrétnu splátku bude vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru a na ten účel má slúžiť výzva v zmysle predmetného ustanovenia, ktorá svojim charakterom na túto skutočnosť spotrebiteľa upozorňuje. Výlučné uvedenie výšky dlhu, s ktorým je spotrebiteľ v omeškaní nepostačuje k tomu, aby spotrebiteľ mohol posúdiť, ktorá (splatná) splátka je spôsobilá vyvolať následok v podobe vyhlásenia predčasnej splatnosti dlhu, respektíve ktorú považuje dodávateľ za relevantnú pre jeho následný postup, pričom ak túto dlžník následne, respektíve dodatočne po splatnosti uhradí, tak zmarí zákonnú možnosť veriteľa uskutočniť zmenu v obsahu záväzku v podobe straty výhody splátok úveru (pre porušenie povinnosti spotrebiteľa plniť dlh rozvrhnutý do vopred dojednaných mesačných splátok riadne a včas). Odvolací súd vyjadruje názor, že je na mieste taký výklad, v zmysle ktorého je možné považovať za určitú len takú výzvu, v ktorej veriteľ uviedol konkrétnu splátku, s ktorou je dlžník v omeškaní viac ako 3 mesiace a pre ktorú upozorňuje dlžníka, že pristúpi k vyhláseniu predčasnej splatnosti dlhu (za predpokladu, že nebude dodatočne uhradená). Nestačí tak ako v tomto prípade uviesť v predmetnej výzve „vrátane splátky za mesiac júl 2021“ na špecifikáciu konkrétnej splátky, vo vzťahu ku ktorej dochádza k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru. Odvolací súd zároveň dáva do pozornosti, že v čase doručenia výzvy podľa predmetného ustanovenia žalovaným (vo vzťahu k žalovanému v 1. rade bol rozhodujúci deň uloženia zásielky – 06.07.2021), splátka za mesiac júl 2021 nebola splatnou (vzhľadom na to, že v rámci zmluvy o úvere sa strany dohodli na splátkach 15. deň mesiaca), avšak žalobca si nárokoval uhradenie aj tejto splátky, pričom túto výzvu datoval k prvému dňu mesiaca. Žalobca tak porušil podmienky dojednané zmluvou o úvere v rámci dojednania dátumu splatnosti splátok vo vzťahu k splátke za mesiac júl 2021.

14. Odvolaciemu súdu ďalej v rámci určitosti predmetnej výzvy sa nejaví ako logický výklad, na základe ktorého by sa mala považovať za určitú taká výzva, v ktorej veriteľ (dodávateľ) úhrnom vyjadrí sumu (často i sumu celkového dlžného úveru od počiatku omeškania dlžníka), ktorú má dlžník uhradiť spolu s výzvou na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, ak daná úhrnná suma (splatná suma) nebude (dodatočne) uhradená. Účel ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka tak nepredstavuje nútenie spotrebiteľa k úhrade celého zameškaného dlhu (od počiatku omeškania dlžníka s jednotlivými splátkami), ale práve jeho mobilizácia k úhrade (minimálne) konkrétnej splátky, s ktorou je v omeškaní viac ako 3 mesiace, a pre ktorú ho veriteľ upozorňuje na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti dlhu. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je pri spotrebiteľských sporoch potrebné chápať ako zákonný mantinel (ktorý je potrebné dodržať popri ustanovení § 565 Občianskeho zákonníka) poskytnutia vyššej ochrany slabšej strany pri možnosti postupu veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka a nie len ako zákonný predpoklad, ktorý je potrebné formálne (akokoľvek) naplniť (bez dôrazu na jeho účel a následok ku ktorému môže smerovať) k tomu, aby veriteľ (dodávateľ) mohol

prikrčiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti dlhu. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že je potrebné na inštitút mimoriadneho zosplatnenia úveru v spotrebiteľských sporoch nahliadať ako na krajné riešenie nasledujúce po naplnení (nie len formálne) účelu ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka veriteľom, ktoré v spotrebiteľských sporoch pristupuje k ustanoveniu § 565 Občianskeho zákonníka ako zákonný dôsledok zvýšenej ochrany slabšej strany záväzkovoprávneho vzťahu.

15. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj len „najvyšší súd“) ohľadom uvedenej otázky určitosti výzvy. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 5Cdo/197/2020 zo dňa 26.06.2024 v bode 12.2 až 12.3 uviedol, že „V súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok zákonodarca v § 53 ods. 9 OZ zavádza nové pravidlo, z ktorého vyplýva, že veriteľ (v postavení dodávateľa) môže požadovať splnenie celého dlhu pre nesplnenie niektorej zo splátok za podmienok, že uplynuli 3 mesiace od omeškania so zaplatením príslušnej splátky, a že upozornil dlžníka (v postavení spotrebiteľa) v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva veriteľa podľa § 565 OZ je teda podmienená tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil dlžníka na to, že toto právo využije. Bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie neúčinné. Z ustanovenia § 565 veta druhá OZ vyplýva iba to, že veriteľ môže žiadať o jednorazové vrátenie nesplatennej dlžnej sumy využiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky a môže tak urobiť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením zmeškanej splátky (§ 53 ods. 9 OZ). V prípade, ak zo strany veriteľa dôjde k vyhláseniu úveru za predčasne splatný, a to v súlade s ustanovením § 565 OZ a § 53 ods. 9 OZ, pre platný úkon zosplatnenia je zo strany veriteľa nevyhnutné, aby už v tejto výzve (upozornení spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva) presne špecifikoval konkrétnu splátku, pre ktorú jednorazovo a predčasne môže zosplatiť celý dlh. Identifikácia splátky je potrebná z dôvodu identifikácie prvého dňa plynutia premičacej doby, ale i pre potrebu vedomosti dlžníka o tom, zaplatením akej sumy zabráni zosplatneniu úveru (porovnaj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/149/2021). Je to podstatná informácia najmä v situáciách, pokiaľ predtým došlo k čiastočnému plneniu a dlžná suma sa mohla kumulatívne tvoriť aj dlhšie, pričom ale neboli naplnené podmienky, kedy by mohol byť úver zosplatený celý. Ak veriteľ oznámi iba dlžnú sumu s upozornením na možnosť zosplatnenia celého úveru, môže byť spotrebiteľ pomýlený a v dôsledku informačnej asymetrie môže byť poškodený. Tieto skutočnosti neboli rozhodnutiami súdov nižších inštancií vzaté do úvahy.“ Obdobný právny názor bol najvyšším súdom vyjadrený v rozsudku sp. zn. 5Cdo/188/2023 zo dňa 31.07.2024 (najmä bod 23. odôvodnenia), ako i v uznesení sp. zn. 5Cdo/2/2023 zo dňa 25.01.2024 (najmä bod 14.2).

16. S ohľadom na uvedené podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie nedostatočne právne posúdil konkrétne okolnosti mimoriadneho zosplatnenia, preto sa uvedeným zaoberal odvolací súd, a to najmä s ohľadom na odvolaciu argumentáciu žalovaných. Súd prvej inštancie len konštatoval, že žalovaní sa dostali do omeškania so splácaním úveru po dobu dlhšie ako tri mesiace, zároveň boli upozornení na možnosť zosplatnenia úveru, boli upozornení, že nedošlo k uhradeniu vkladu na účte stavebného sporenia, resp. omeškaných splátok úrokov z medziúveru, vrátane splátky za mesiac júl 2021. Z výzvy zo dňa 01.07.2021 vyplýva, že sa žalobca domáhal voči žalovaným zaplatenia celkovej výšky úrokov z medziúveru, respektíve celkovej výšky vkladov spolu 753,72 eura. Avšak z tejto výzvy nevyplýva konkrétna splátka (lehota jej splatnosti a výška), s ktorou boli žalovaní ku dňu doručenia predmetnej výzvy v omeškaní. Odvolací súd zastáva názor, že pre určitosť výzvy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nepostačuje len matematickým prepočtom dedukovať, ktorá splátka predstavuje splátku, pre ktorú veriteľ pristupuje k mimoriadnemu zosplatneniu úveru. Na tomto mieste odvolací súd poznamenáva, že dlžník oddiali možnosť veriteľa vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru nie zaplatením celého dlhu, respektíve uvedenej dlžnej sumy (v konkrétnom prípade sumy 753,72 eura), ale zaplatením jedinej splátky, a to splátky, pre ktorú má veriteľ úmysel mimoriadne zosplatiť úver (v tomto prípade mesačná splátka vo výške 125,63 eura vyplývajúca zo zmluvy o úvere). Odvolací súd zároveň pripomína, že žalobca v tejto výzve žiadal uhradiť aj splátku za mesiac júl 2021, ktorá ešte nebola splatnou v čase doručenia výzvy žalovaným. Nad rámec uvedeného, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že samotná skutočnosť neurčitosti výzvy sa neprejavuje výlučne v rovine otázky platnosti mimoriadneho zosplatnenia úveru, ale tiež v rovine súdneho procesu, pretože súd nie je povinný ex offa vyhľadávať dôvod oprávnenosti úkonov veriteľa podľa ust. § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd konštatuje, že nie je úlohou súdu v prípade nekonkrétnej notifikácie v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (a následne aj úkonu veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka) preskúmaním platobnej histórie úverového vzťahu, či „rozpočítaním“ dlžných súm zisťovať (narážajúc na „procesné limity“ v zmysle ust. § 132 ods. 2 CSP), pre ktorú dlžnú splátku mohol

veriteľ úver zosplatiť. Odvolací súd ďalej konštatuje, že takáto požiadavka je v absolútnom rozpore nielen s princípmi civilného sporového konania, ale prioritne v rozpore s elementárnymi ústavnými zásadami nestrannosti súdu, rovnosti postavenia strán pred súdom a ochrany slabšej strany (viď rozsudok Krajský súd v Žiline sp. zn. 7CoCsp/10/2024).

17. Odvolací súd na záver ako obiter dictum dáva do pozornosti zápisnicu z rokovania občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Nitre zo dňa 08.04.2025, kde bolo prijaté stanovisko občianskoprávných senátov Krajského súdu v Nitre, že vo výzve na zaplatenie v zmysle ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka musí byť špecifikovaná splátka, pre ktorú sa dlh zosplätňuje.

18. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti sa odvolací súd nestotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie o splnení všetkých podmienok na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru. Odvolací súd vyhodnotil výzvu zo dňa 01.07.2021, ktorá predstavuje výzvu podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, za absolútne neplatný právny úkon nevyvolávajúci právne účinky práve pre jeho neurčitosť. Keďže predmetná výzva je absolútne neplatným právnym úkonom, nemohlo dôjsť ani k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, respektíve predčasnému zosplateniu úveru. Odvolací súd tak dospel k záveru o vecnej nesprávnosti napadnutého rozsudku, v dôsledku čoho postupom podľa ust. § 388 CSP napadnutý rozsudok zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

19. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Keďže žalovaní boli v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešní a vzhľadom na to, že odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok, tak im priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške trov prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 - § 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť byť zastúpený advokátom neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.